

Ювілеї = Anniversary = Юбилей

Член-кореспонденту НАМН України Миколі Івановичу Лісяному — 70 років

Колектив Інституту нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України щиро вітає Лісяного М.І., видатного вченого в галузі імунології, відомого організатора нового напрямку імунології — нейроімунології, громадського діяча, Заслуженого діяча науки і техніки України, доктора медичних наук, професора, член-кореспондента НАМН України, лауреата Премії ім. акад. О.О. Богомольця з знаменною датою — 70-річчям з дня народження.

Поступивши у 1962 р. до Київського медичного інституту, Лісяний М.І. уже з третього курсу починає займатися науковою роботою з імунології в студентському гуртку при кафедрі патофізіології. За активну наукову діяльність відзначений 2 грамотами МОЗ України як переможець республіканських студентських наукових олімпіад у 1966 та 1967 роках.

У 1968 р., закінчивши з відзнакою Київський медичний інститут, Лісяний М.І. як кращий студент-науковець рекомендований вченою радою Інституту до аспірантури на кафедрі епідеміології.

У 1971 р. Лісяний М.І. успішно закінчує аспірантуру і захищає кандидатську дисертацію «Вивчення механізму інтерференції при пасивно-активній імунізації проти сказу».

У 1974 р. Лісяний М.І. за конкурсом обраний старшим науковим співробітником ЦНІЛ Київського інституту вдосконалення лікарів, де поєднує роботу старшого наукового співробітника з викладацькою діяльністю, читає короткі курси з імунології та алергології на кафедрах Інституту.

У 1980 р. Лісяний М.І. захищає докторську дисертацію «Формування імунних реакцій в умовах імунодефіциту, викликаного АЛС», де вперше експериментально розкриті механізми виникнення імунодефіцитного стану внаслідок активації регуляторних

супресорних лімфоцитів, що вибірково пригнічують реакції клітинного й гуморального імунітету.

Подальша наукова й громадська діяльність Лісяного М.І. нерозривно пов'язана з Інститутом нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України (раніше — Київський НДІ нейрохірургії МОЗ УРСР), в якому він працює з 1981 р. Лісяний М.І. створює єдину в СРСР лабораторію нейроімунології, стає ініціатором та засновником нового наукового нейроімунологічного напрямку в Україні та СРСР з вивчення взаємодії нервової та імунної систем організму в нормі та при захворюваннях головного мозку. Відбувається становлення Лісяного М.І. як вченого-імунолога та клінічного імунолога вищої категорії, він працює завідувачем лабораторно-експериментального сектору, начальником відділу нейроімунології Інституту нейрохірургії.

Професор Лісяний М.І. здійснює керівництво численними науковими темами з всесоюзних та республіканських програм, встановлені важливі теоретичні і науково-практичні досягнення в галузі імунології та нейроімунології. Лісяний М.І. спільно з співробітниками відділу нейроімунології розробив та обґрунтував наукову теорію місцевої імунної системи головного мозку (1991), що здобула світове визнання; він є автором концепції нейрогенного імунодефіциту і механізмів його формування (1998); співавтором теорії пострадіаційної енцефалопатії в осіб, які постраждали від аварії на ЧАЕС.

Під керівництвом проф. Лісяного М.І. виконані понад 10 комплексних наукових тем з імунопатології черепно-мозкової травми, епілепсії, дитячого церебрального паралічу, пухлин головного мозку та інших нейрохірургічних захворювань, неодноразово відзначених Президією АМН України. Лісяний М.І. є ініціатором дослідження стовбурових нервових клітин фетального та головного мозку дорослих, вивчення їх біологічних і особливо антигенних та імуномодуючих властивостей при нейротрансплантації в експерименті та в клініці, що відображене в колективній монографії «Нейрогенная дифференцировка стволовых клеток» (2005) під керівництвом акад. Зозулі Ю.П. та проф. Лісяного М.І. Багаторічні дослідження проф. Лісяного М.І. в галузі імунології злоякісних пухлин та імунотерапії відображені у монографіях «Гліоми головного мозку» (2007) та «Иммунология и иммунотерапия злокачественных опухолей головного мозга» (2011). Проф. Лісяному М.І. притаманне широке коло наукових інтересів, він вивчає різні проблеми від імунології стовбурових нервових клітин та механізмів місцевих імунопатологічних реакцій в головному мозку до ролі вірусів в індукції пухлинного процесу та отримання імунних препаратів проти пухлинних стовбурових клітин.

Під керівництвом Лісяного М.І. виконані 20 кандидатських і 3 докторські дисертації, він автор 10 монографій, понад 450 наукових робіт, 16 винаходів,

за монографію «Антитела и регуляція функцій організму» проф. Лісяний М.І. удостоєний іменної премії ім. акад. О.О. Богомольця (1985).

За активну громадську та зразкову виробничу діяльність, велику організаційну роботу проф. Лісяний М.І. нагороджений Почесною грамотою Верховної ради України (2006), Почесною грамотою Кабінету міністрів України (2011), Почесною грамотою НАН України, багатьма грамотами МОЗ України та НАМН України, медаллю «Ветеран праці» (2007), Нагрудним Знаком «Винахідник СРСР» (1989).

Проф. Лісяному М.І. у 2006 р. присвоєно звання «Заслужений діяч науки і техніки України», у 2011 р. він обраний член-кореспондентом НАМН України з імунології.

Проф. Лісяному М.І. притаманні висока професійність, почуття обов'язку та самовідданість у поєднанні з чуйністю та моральністю — риси, без яких не може відбутися справжній науковець.

Колектив Інституту нейрохірургії щиро вітає Лісяного М.І. зі славним Ювілеєм, який він зустрічає в розквіті творчих і духовних сил, повний нових ідей і замислів.

Вельмишановний Миколо Івановичу, бажаємо Вам активного творчого довголіття, міцного здоров'я на довгі роки, нових звершень і здобутків на благо здоров'я людини та медицини й подальшого розвитку України.

Колектив Інституту нейрохірургії
ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України

**70th anniversary of Mykola
Ivanovych Lisianyi,
Corresponding Member of NAMS
of Ukraine**

**Член-кореспонденту НАМН
Україны Николаю Ивановичу
Лисяному - 70 лет**